Toelichting op het werk Zwaar Water

Guul Jacobs, 2020

“Zwaar Water” werd gemaakt voor de tentoonstelling: ‘Zoutgestookt’, in *De Tiendschuur* in 2003. Ook toen hing het drietal “torpedo’s” als een monumentaal object in de expositieruimte vanuit het dak.

Als vierde project met als thema: water, vormt het een sleutelonderwerp in het werk van Guul Jacobs, keramist/pottenbakker uit Milsbeek. Van kinds af aan al bekend met klei - zijn vader was keramist, en zelfs zijn overgrootvaders waren werkzaam in beroemde pottenbakkerscentra zoals Amstelhoek en De Distel - voltooide hij de Koninklijke Academie voor Kunst en Vormgeving in ’s-Hertogenbosch in 1978. Onder voortreffelijk docentschap van Phil Gearheart en Jan Oosterman slaagde hij onder voorzitterschap van Bernadine de Neeve, conservator van Boymans van Beuningen, cum laude. Zonder gebruik te maken van de toen geldende BKR-regeling, besloten hij en Fransje van Keulen, op eigen kracht een keramiek atelier op te zetten. In 1986 kwam het gebouw van het voormalig aardewerkfabriek De Olde Kruyk - gesticht in 1936 - te koop, dat een geweldige uitbreiding voor hen betekende. Met veel energie begonnen ze het pand te renoveren, terwijl een gezin gesticht werd en het inkomen gehaald werd uit het draaien, decoreren en stoken van uniek gebruikskeramiek en serviesgoed. En juist vanuit het gezichtspunt van de keramiek als “container-vorm”, als opslag medium voor graan, wijn of water, werd er vorm gegeven aan de interesse voor het enerzijds verzamelen van wereldwijde gebruiksaardewerk, als ook de verwondering over dit meest primaire element waaraan we op aarde ons bestaan te danken hebben: de basis derhalve van dit werk.

Het “Water is War” project uit 1999, voor een tentoonstelling bij Loes en Reinier in Deventer, kreeg vervolg met projecten geënt op pythoi uit Griekenland en Romeinse wijnvaten, die ooit zo’n 2000 jaar geleden in schepen gezonken op de bodem van de Middellandse Zee terechtkwamen en daar fantastische kokkel- en andere nautische aanslag kregen. Deze tweede en derde projecten, eveneens zoutgestookt, deels in een Anagama houtoven, hebben een vaste bestemming gekregen bij een kunstkenner in een restaurant in Nijmegen.

Twee voorgenomen en voor een deel ontwikkelde projecten zijn nooit uitgevoerd, te weten ‘waterkanonnen’ en ‘doopwater’. Project vijf met thema ‘thee’ kwam tot stand nà, een reis naar India. Project zes kreeg de titel: ‘Ocean Shores’ (aan de westkust van Washington) naar aanleiding van een ongelooflijk, natuurkundig fenomeen dat te zien was op het strand, waarbij miljoenen kwal-achtige zeediertjes, Vellela Vellela, aangespoeld waren. Project zeven, maar eigenlijk de eerste in de rij, is al ontstaan in 1990. Het laat in 3-D keramiek, de 2-D illustraties en tekeningen zien van het historische en culturele leven in Egypte ten tijde van de befaamde Farao’s. De invloed van de Nijl en de beheersing van het stroomgebied en de jaargetijden waren in eeuwen vóór onze jaartelling een ‘waterbron’ voor de mensheid.

Met al deze projecten is gewerkt met de gedachte, niet alleen een ‘mooi’ product te maken, maar inhoud te geven aan achterliggende culturele, natuurlijke en sociale aspecten van het leven. Dit geldt ook voor ‘Zwaar Water’. Hoewel fictief in uitvoering in het dagelijks leven, kapselt het project op artistieke wijze, de vernietigingskracht van het menselijk denken gecombineerd met het gebruik van aardse elementen, in. Het is ook veruit het meest politieke project uit het werk van Guul. Beschermd door drie torpedo-achtige vormen, bieden deze met zout gestookte ‘bommen’ een gewaand veilige opbergplaats voor de opslag van dideuteriumoxide (zwaar water), een type water dat bij de

productie van waterstofbommen en als neutronenmoderator in kerncentrales gebruikt wordt. De gevolgen van het gebruik in 1945 zijn nog steeds zichtbaar. Het project balanceert tussen de afschrikwekkende uitwerking dat de inhoud mede kan veroorzaken en de tegengestelde uitstraling van het uiterlijk, dat tegelijkertijd afwerend qua vorm is, als aaibaar door zijn zoutgestookte huid. De decoratie erop spreekt voor zich.

Gestookt op 1280 ^{o}C met invoer van keukenzout NaCl (natriumchloride) en ingespoten met soda concentratie. Gedecoreerd met ingekleurd Limoges porselein en oxiden. Ophanging: roestvrij staal (RVS).